

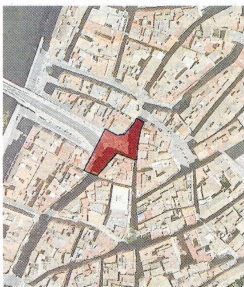
Espais urbans carregats d'història, cultura i relacions socials

Porticat construït després de la Guerra Civil, amb el primer edifici mantenint la traça medieval. FOTO: JOAN REVILLAS

PLAÇA DE LA CONSTITUCIÓ, ANTIGA PLAÇA DE LES COLS

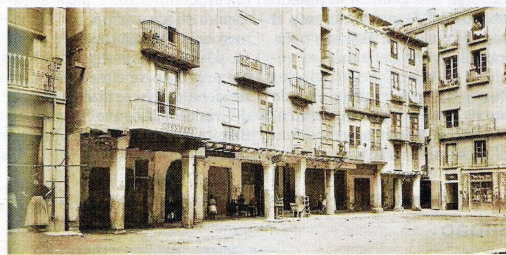
Tortosa

Ortoplànol de la ciutat de Tortosa, amb la situació d'aquestes places

L'antiga plaça de les Cols (nom que manifesta la seva funció de mercat a l'aire lliure) tenia els dos fronts de llevant i ponent amb edificis porticats. Aquest darrer front va ser enderrocat als inicis del segle XX per tal de permetre la construcció de la rampa d'accés del pont nou del riu Ebre amb cota sobrelevada per garantir la navegació fluvial. L'amplada del pont va obligar a enderrocar també l'antiga església del Roser i els carrers adjacents que conservaven la traça de l'urbanisme medieval tocant el riu.

L'actual espai porticat construït amb un llenguatge classicista després de la guerra civil segueix l'ordenació del conjunt dels antics porxos, amb pilars de pedra de planta quadrada, basa i capitell, llindes i forjats de fusta sustentant les plantes superiors. El darrer edifici davant l'actual avinguda de la Generalitat és l'únic que encara manté el sistema constructiu medieval, amb la façana superior sobresortint dels porxos amb mènsules. Les fotografies antigues de la plaça mostren una tipologia

Porticat de la plaça de les Cols, envaït per l'accés al pont. FOTO: R. BORRELL

generalitzada de les cases de finals del segle XIX, amb la porta i escala d'accés als pisos superiors molt estretes per optimitzar l'espai de botigues en una zona comercial molt activa.

L'antiga façana nord de la plaça seguint l'alineació de l'estret carrer lateral del Pes de la Palla no tenia pòrtics, configurant el tester dels edificis que donaven a la plaça de la Font. Les dues places configuraven la veritable plaça major de Tortosa, unides pel traçat en diagonal del pas de carruatges, seguint la trama urbana de l'entorn i diferenciant el sòl de

terra de l'espai lateral destinat a mercat davant l'espai porticat. El reportatge fotogràfic de principis del segle XX de Ramon Borrell permet tenir una imatge de l'articulació de les dues places i les interessants perspectives visuals que generava aquest llarg eix vertebrador de la ciutat medieval. La configuració actual d'aquest espai ha transformat les antigues places porticades de la Font i de les Cols en una caòtica cruïlla de carrers envaïts pel trànsit de vehicles, una pèrdua d'espais carregats d'història amb intensa activitat ciutadana i comercial.

Saber més

Part de la informació d'aquesta sèrie està extreta del llibre **"Espais urbans porticats a la demarcació de Tarragona"**, del mateix autor de l'article i editat per la Diputació de Tarragona, que proposa un recorregut per carrers, places i edificis porticats de 38 municipis amb fotografies, dibuixos i plànols de Joan Figuerola.

Calendari de lliuraments:

- Dissabte, 6/02:** Places Mercadal i Castell de Reus
- Diumenge, 7:** Pla de la Seu i carrer Merceries de TGN
- Dissabte, 13:** Places Agustí de Querol i Constitució Tortosa
- Diumenge, 14:** C. Àngel Tortosa
- Dissabte, 20:** Plaça de l'Església de Santa Coloma Queralt
- Diumenge, 21:** Plaça d'Àngel Marquès de Falsset
- Dissabte, 27:** P. Vila de l'Alaixar
- Diumenge, 28:** Plaça i carrer del Mercadal d'Alforja
- Dissabte, 6/03:** C. Major Batea
- Diumenge, 7:** Plaça Catalunya de Batea
- Dissabte 13:** P. Major Montblanc
- Diumenge 14:** Places de l'Església i Padreny de Sarral
- Dissabte 20:** Plaça de la Vila de Cornudella
- Diumenge 21:** P. Vila Cambrils
- Dissabte 27:** Plaça i Carrer Major de Flix
- Diumenge 28:** Plaça Major de Santa Coloma de Queralt
- Dissabte 3/04:** Plaça de l'Església de Gandesa
- Diumenge 4:** Plaça de Baix de Móra d'Ebre
- Dissabte 10:** Pl. Vila de l'Arboç
- Diumenge 11:** Plaça de l'Església d'Uldecona
- Dissabte 17:** Places Vella i Nova d'Alcover
- Diumenge 18:** P. Major Prades
- Dissabte 24:** Plaça de l'Església d'Horta de Sant Joan
- Diumenge 25:** Plaça de la Quartera de Falsset
- Dissabte i diumenge 1-2/05:** Places del Blat i l'Oli de Valls
- Dissabte 8:** Plaça de la Vila de Vilalba dels Arcs
- Diumenge 9:** Plaça Nova d'El Vendrell
- Dissabte 15:** Plaça Carles III de Sant Carles de la Ràpita
- Diumenge 16:** Peixateries Velles de Reus
- Dissabte 22:** Plaça de l'Església de Riudoms
- Diumenge 23:** Pl. Espanya Tortosa
- Dissabte 29:** Pl. dels Carros TGN
- Diumenge 30:** Pl. Prim de Reus